

”Kjært barn har mange navn!”

Sjømannskirken. Trailerkirken. Turistkirken. Kirken i parken, Trekirken. Rotterdam-kirken. Det mangler ikke på navn den er kjent under. Og hvis de mange navnene betyr at alle slags grupper kjenner kirken i verdens største havneby som ”sin” kirke, da er det kanskje en symbolsk sammenfatning at kirken som ble innviet i 1914 har vært kjent i lokalmiljøet som ”Noorse Kerk” - den norske kirken.

Det finnes de som også knytter navnet ”moderkirken” til stasjonen i sentrum. Da Kong Olavs Kapell ble tatt i bruk i 1964, var det først som ”bi-stasjon” med preste-betjening fra Rotterdam. Senere har de to kirkene fått utfylle hverandre til velsignelse for statistisk talt titusener av mennesker gjennom tilsammen 100 år. Praktisk talt dreier det seg imidlertid om en endeløs rekke av enkelt-personer, som har fått møte kirkene og deres arbeidere i hverdag og fest på det helt individuelle plan. Det er vårt håp at de fleste har opplevd sitt møte med sin kirke og sitt hjem i Nederland på en god og meningsfull måte. I denne presentasjonen har vi lagt hovedvekten på å gi et blick inn i tankegangen bak utformingen av det tradisjonsrike kirkebygget i Rotterdam. Men like viktig er det at jubileumsfeiringen kan avdekke hva som er tankegangen bak det arbeidet som har vært utført og fortsatt vil bli gjort blant nordmenn som kommer til Nederland, enten til vanns eller til lands. Målet for begge jublantene er å vise veien til Kristus!

Vi kan jo bruke et av de mange tilnavnene, ”trailerkirken”, til å reflektere over målsetningen: En trailer er navnet på den tilhengeren som henger etter en lastebil. Der bilen leder, følger traileren etter. En av kirkenes viktigste oppgaver er å bringe fram disipler for Jesus: ”Jesus - tilhengere” som følger etter der Jesus går foran. En annen er å være ”kirkeskip” for alle seilende på livets hav og midlertidig oppholdssted med løse teltpluggen for dem som er på reise gjennom livet. Eller kort og godt å være møtested for nordmenn og Jesus. Så kan navnet heller være underordnet, og dette stå fast: Kirke og hjem har vi vært, og kirke og hjem vil vi være, Gud til ære, mennesker til gagn.

Harald Daasvand
sjømannsprest

Preludium: ”Det begynte så smått og så stille . . .

Allerede omkring 1450 fantes det et Sankt Olavs Kapell i Amsterdam, reist ”til beste for fremmede sjøfolk”. Det var i den katolske tid, og St. Olav ble betraktet som skytshelgen for dem som dro til sjøs. En av grunnene til at dette St. Olavs-kapellet ble reist, var at dronning Margretes pleiesønn, Erik av Pommeren, som var konge i Danmark og Norge inntil 1442, kom i krig med hanseatene. Dette skyldtes at han innførte ”Øresundstoll”, og han støttet dertil nederlandsk handel med Danmark og Norge. Det fortsatte det norske riksrådet med under hans etterfølger, Christoffer av Bayern, som var konge inntil 1448. St. Olavs kapell ble reist, heter det, som en takk for denne politikken, som altså favoriserte nederlandsk handel med Danmark/Norge. Den økende trelasthandel mellom Norge og Nederland inntil Cromwells navigasjonsakt i 1651, førte også mange norske sjøfolk til Nederland. Trelasten ble nok hovedsaklig fraktet på nederlandske skip. Med den kristne livsoppfatning som preget norske sjøfolk også på denne tiden, spilte nok St. Olavs kapell en viktig rolle for mange norske sjøfolk gjennom lange tider. Da navigasjonsakten i 1848 ble opphevet, kom imidlertid stadig mere av trelasthandelen på norske hender, og behovet for en norsk sjømannskirke i Nederland meldte seg for alvor.

Den norske Sjømannsmisjon startet opp sitt arbeid i Nederland i 1875, etter at vedtak var fattet på generalforsamling i Drammen. Naturlig nok falt valget på Amsterdam, som hadde utviklet seg til en ledende handelsby. Mot slutten av århundret overtok imidlertid Rotterdam som landets ledende havneby. Gjennom over 100 års engasjement i landet, har da også Sjømannsmisjonens arbeid fulgt opp- og nedgangstider i den norske skipsfarten. Det var derfor naturlig at et prøvearbeid ble tatt opp ved assistent Peter Olsson i Rotterdam fra 1888. Fire år senere ble hovedstasjonen flyttet fra Amsterdam til Rotterdam, og prest og assistent byttet plass.

Sjømannskirken i Rotterdam delte etter en tid lokaler med det skandinaviske hjem for sjøfolk i Boompjes 92, inntil bygningsrådet i byen ved en befarung i 1910 vedtok å kondemnere bygget.

Hovedstyret i Sjømannsmisjonen var tilbakeholdende med å satse sterkt i Rotterdam. Det var først da byen overtok ”Europa-ledelsen” på 1920-tallet at Rotterdam fikk ”fast plass” på Sjømannsmisjons-kartet. Da hadde i mellomtiden byen hatt sin ”kirkesak” og jubilanten i parken begynt sin historie.

Da oljetankerne på 50-tallet begynte å dominere norsk skipsfart og Rotterdam fikk sitt Europoort, fulgte Sjømannsmisjonen med fra starten, og henla en viktig del av sin virksomhet til Europoort og Kong Olavs Kapell. Det